

SE LAHKO TUDI JAZ NAUČIM ZNAKOVNEGA JEZIKA?

Osnove slovenskega znakovnega jezika

Se lahko tudi jaz naučim znakovnega jezika

Priloga delovnega učbenika Me razumeš 6 za komunikacijo v slovenskem in slovenskem znakovnem jeziku za prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom v tretjem razredu

Avtorice: Katja Krajnc, Marjetka Štampek in Simona Zupan Šmigič

Strokovni pregled: dr. Marjetka Kulovec, dr. Matic Pavlič, Mateja Frangež, Živana Rusić in Tjaša Burja

Jezikovni pregled: Nataša Polončič

Oblikovanje in ilustracije: Davor Grgičević

Ilustracije v znakovnem jeziku: Nikolaj Vogel in Davor Grgičević (str. 9)

Videoprodukcija: Bojan Mord, Hiša SZJ

Tolmača za znakovni jezik: Maja Kuzma Ganič in Samo Dolanc

Izdal in založil: Zavod RS za šolstvo

Predstavnica: Jasna Rojc

Urednica založbe: Andreja Nagode

Spletna izdaja

Ljubljana, 2025

Priloga je izdana s finančno podporo
Ministrstva RS za vzgojo in izobraževanje.

Publikacija je dosegljiva na

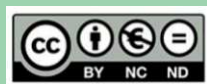
www.zrss.si/pdf/Se_lahko_naucim_znakovnega_jezika.pdf

.....
Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID [262531075](https://nuk.azb.si/262531075)

ISBN 978-961-03-1014-3 (PDF)

.....

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Kazalo

Pozdravljeni	2
Kaj je znakovni jezik?	3
Kdo uporablja znakovni jezik?	4
Kdo so Gluhi ljudje?	4
Zakaj bi se naučili znakovnega jezika?	5
Bonton komuniciranja z gluhi	6
Kako začeti?	7
Prstna abeceda	8
Pozdravi, vljudnostni izrazi	10
Vprašalnice	11
Osebe	12
Števila	13
Čas, koledar	14
Gluhota	15
Kraj	16
Vreme, narava	17
Barve	18
Živali	19
Hrana	20
Pijača	21
Fraze	22
Potovanje	24

Pozdravljeni!

Vsak od nas vsakodnevno pri sporazumevanju uporablja tudi roke.

Ne da bi se posebej učili, znamo kazati na stvari, pomahati, z rokami poudarjamo, da je nekaj veliko ali majhno, skomignemo z rameni, odkimamo in podobno.

Naravne kretnje so sestavni del znakovnega jezika, torej nekaj že znamo!

Seveda se lahko tudi vi naučite znakovnega jezika.

Kaj je znakovni jezik?

Je naravni človeški jezik s svojimi jezikovnimi zakonitostmi.

Pri znakovnem jeziku uporabljamo:

GIBE ROK – kretnje

OBRAZ – mimiko

GLAVO – nagib

Dodatno še:

PRSTNO ABECEDO – črkovanje

ODPIRANJE UST – za odgledovanje
(branje z ust)

KRETNJE so dogovorjeni znaki, po svetu se razlikujejo.

Kdo uporablja znakovni jezik?

- Gluhi in naglušni ljudje.
- Osebe, ki so v stiku z gluhi in naglušnimi, ki uporabljajo znakovni jezik.
- Tolmači za znakovni jezik.
- Nekateri ljudje, ki ne morejo govoriti.
- Sliščeči dojenčki in njihovi starši (baby signs).
- Vsi, ki jih ta jezik zanima.

Kdo so Gluhi ljudje?

Gluhi ljudje (z veliko začetnico) so:

- Ljudje, ki komunicirajo v znakovnem jeziku in se počutijo del jezikovne in kulturne manjšine.

- Ljudje, ki majo svojo kulturo in običaje.

- Ljudje, ki se z gluhoto identificirajo.

Zakaj bi se naučili znakovnega jezika?

- Da se naučimo novega jezika. Znakovni jezik je lep in zagotovo nekaj posebnega.
- Spoznamo nove ljudi, ki ne slišijo in s katerimi se lahko sporazumevamo povsem drugače, kot smo navajeni.
- Z učenjem znakovnega jezika treniramo možgane, razvijamo abstraktno in ustvarjalno mišljenje.
- Izboljšamo telesno izražanje, povečamo zmožnost reševanja problemov.
- Okrepimo splošne komunikacijske sposobnosti.

Bonton komuniciranja z gluhi

- Če želimo pritegniti pozornost gluhe osebe, jo rahlo potrepeljamo po rami, pomahamo ali prižgemo in ugasnemo luč.
- Gluhi osebi povemo, da slišimo in se šele učimo znakovnega jezika.
- Predstavimo se z imenom in priimkom.
- Pomembno je, da imamo očesni kontakt.
- Če kretnje ne razumemo, lahko vprašamo, kaj pomeni.
- Ne delajmo se, da vse razumemo, bolje je, da povemo, da nismo razumeli.
- V znakovnem jeziku ni vikanja.
- Ne ustrašite se, če gluhi uporabijo drugačno kretnjo, kot ste se jo vi naučili. Obstaja več kretenj za isti pojem, kreta se lahko različno v različnih krajevnih področjih ter glede na starost. Starejši gluhi imajo mnoge kretnje drugačne kot mladi gluhi.

Kako začeti?

- **Prstna abeceda, črkovanje**

Pride prav pri imenih in namesto kretenj, ki jih ne poznamo.

- **Osnovni, pogosti in vljudnostni izrazi**

Za začetek pogovora pomagajo pogoste kretnje za vsakodnevni klepet.

- **Tečaji znakovnega jezika**

Vključiti se v tečaje, v živo ali preko spleta.

- **Pogovarjamo se z gluho osebo**

Vsak jezik moramo čim več uporabljati, da ga usvojimo in utrdimo. Najboljše se je čim pogosteje pogovarjati z uporabniki znakovnega jezika.

**Ne smemo se bati delati napak,
najprej tudi ne bomo razumeli vsake
kretnje, pomembno je razbrati bistvo!**

Prstna abeceda

Prstna abeceda je dopolnilo kretanju v slovenskem znakovnem jeziku. Uporabljamo jo pri črkovanju imen, če kretnje ne poznamo ali ne obstaja.

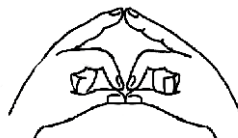
V Sloveniji največ uporabljamo **enoročno prstno abecedo**, ki posnema male tiskane črke.

a

Poznamo tudi **dvoročno prstno abecedo**, ki pa posnema velike tiskane črke.

A

Kako črkujemo?

- Roka je vedno obrnjena proti drugi osebi, v bližini ust.
- Istočasno odpiramo usta, če je mogoče, po zlogih, da je lažje prebrati (MA-MA, ne M-A-M-A).
- Med dvema besedama naredimo premor (lahko na kratko spustimo roko) ali začnemo črkovati malo bolj desno.
- Črke gladko spreminjamo, ne »zabijamo« jih naprej.
- Če se zmotimo, je najbolje, da začnemo znova.

a

b

c

č

d

e

f

g

h

i

j

k

l

m

n

o

p

r

s

š

t

u

v

z

ž

q

w

x

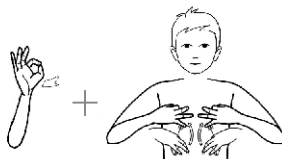
y

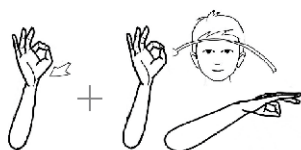
Pozdravi, vljudnostni izrazi

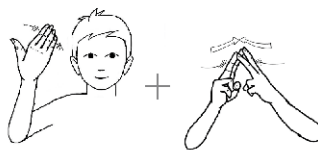
POZDRAV

DOBRO JUTRO

DOBER DAN

NA SVIDENJE

ADIJO

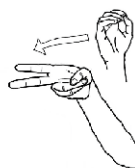
LAHKO NOČ

PROSIM

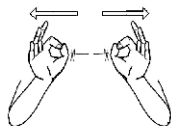
HVALA

OK

KAKO SI

V REDU

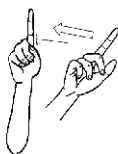
SLABO

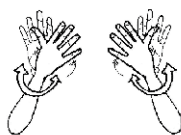
OPROSTI

DA/JA

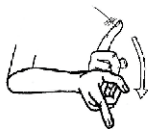

NE

NI

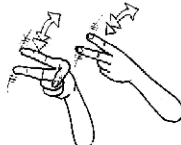
Vprašalnice

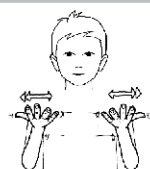
KAJ?

KDO?

KAKO?

KJE?

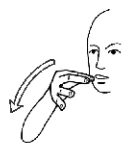
KDAJ?

KOLIKO?

ZAKAJ?

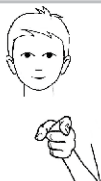
VPRAŠATI

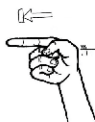
Osebe

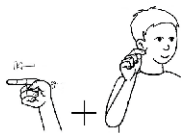
JAZ

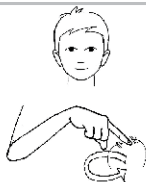
TI

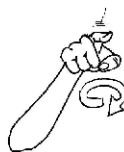
ON

ONA

MI

VI

ONI

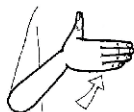
MOŠKI

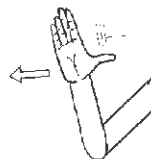
ŽENSKA

OTROK

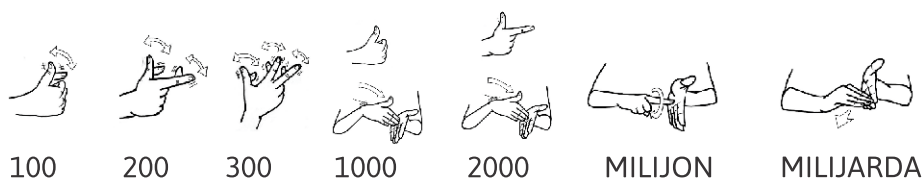
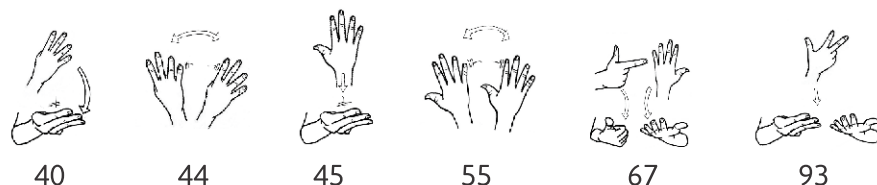
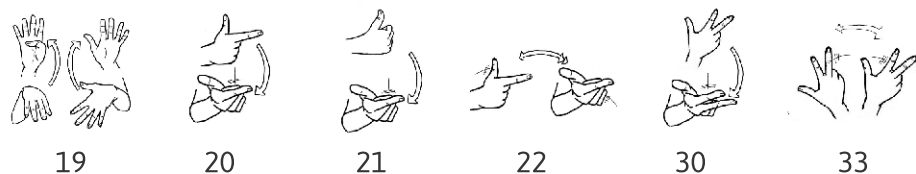
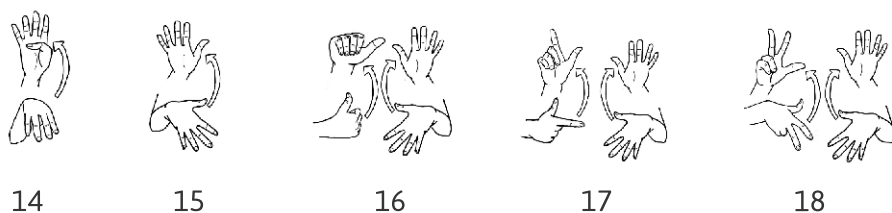
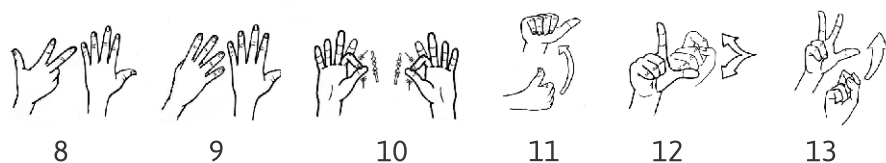
MOJ/MOJE

TVOJ/TVOJE

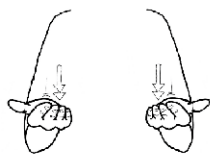

Števila

Čas, koledar

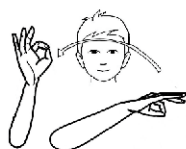
DANES

VČERAJ

JUTRI

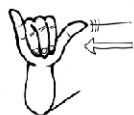
DAN

TEDEN

MESEC

LETO

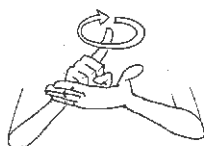
KMALU

HITRO

POČASI

ČAS

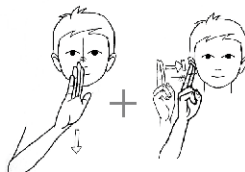
KOLEDAR

Gluhota

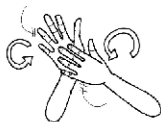
GLUH

NAGLUŠEN

SLIŠEČ

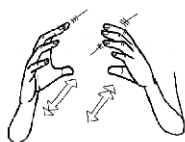
KRETNJE

ČRKOVANJE

RAZUMETI

KOMUNICIRATI

ODGLEDOVATI

POGOVOR

TOLMAČITI

SPOROČITI

ZNATI

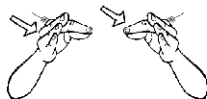
Kraj

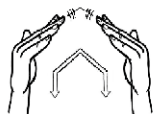
MESTO

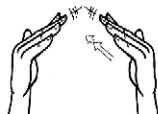
DRŽAVA

CESTA/ULICA

HIŠA

DOM/DOMA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

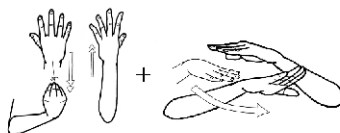
MARIBOR

PORTOROŽ

PIRAN

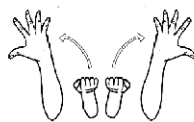
POSTONJSKA JAMA

Vreme, narava

VREME

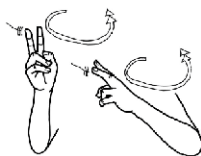
NARAVA

SONCE

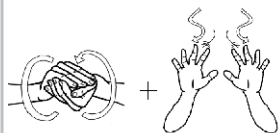
DEŽ

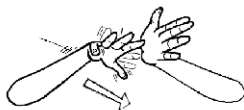
VETER

OBLAK

SNEG

REKA

GORA

DREVO

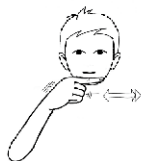
ROŽA

TRAVA

Barve

RDEČA

RUMENA

ZELENA

MODRA

BELA

ČRNA

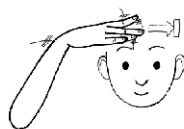
VIJOLIČNA

RJAVA

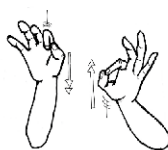
ORANŽNA

SIVA

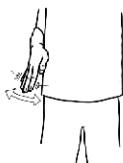
ZLATA

PISANA

Živali

PES

MAČKA

PTICA

RIBA

KRAVA

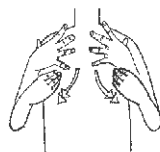
KOKOŠ

KONJ

PRAŠIČ

OVCA

KOZA

ZAJEC

PETELIN

Hrana

HRANA

KRUH

JUHA

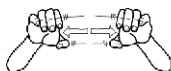
MESO

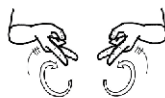
KROMPIR

RIŽ

TESTENINE

SOLATA

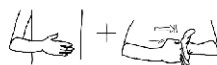
JABOLKO

TORTA

LAČEN

SIT

SLADKO

KISLO

SLANO

GRENKO

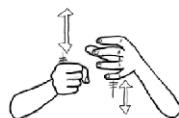
Pijača

PIJAČA

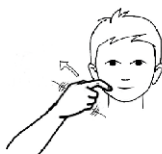
VODA

MLEKO

KAVA

ČAJ

SOK

JOGURT

ŽEJEN

DOBRO

SLABO

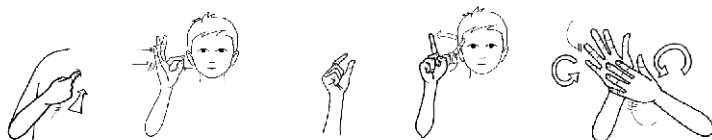
VROČE

MRZLO

Fraze

JAZ SLIŠIM, MALO ZNAM KRETATI.

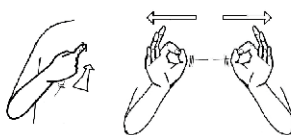
PROSIM, KRETAJ POČASI.

NE RAZUMEM, PROSIM, ŠE ENKRAT.

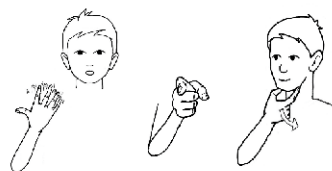
KAKO SI?

JAZ SEM V REDU.

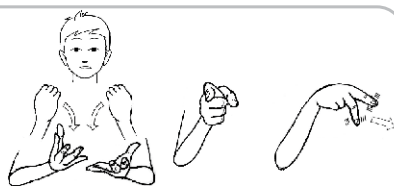
KAKO TI JE IME?

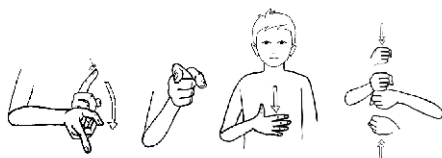
KOLIKO SI STAR?

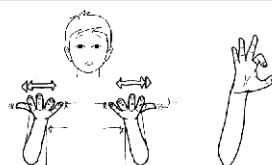
KJE SI DOMA?

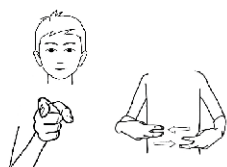
KAM GREŠ?

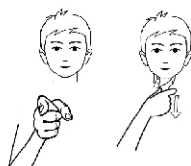
KAJ RAD DELAŠ?

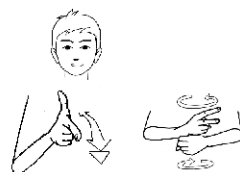
KJE JE WC?

ALI SI LAČEN?

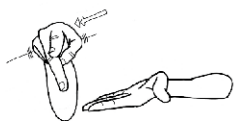
ALI SI ŽEJEN?

GREVA NA KAVO?

Potovanje

PEŠ/HODITI

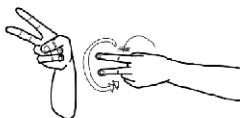
KOLO

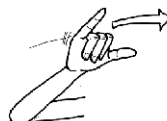
AVTO

AVTOBUS

VLAK

LETALO

DESNO

LEVO

NARAVNOST

